

DZIAŁ VI RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1, 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są osoby **w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowacanych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Dane BAEL od 2010 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Dane te nie są w pełni porównywalne z wynikami badań dla okresów wcześniejszych, publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych); jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące; ponadto w BAEL przyjmuje się, że jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracow-

CHAPTER VI LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1, 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly. The survey does not include institutional households.

The LFS data since 2010 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011. The data are not fully comparable to the surveys' results for the previous periods published in the previous edition of the Yearbook.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **employed** persons are persons, who during the reference week:

- performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or family-owned business outside agriculture,
- formally had a work, but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather) if the break in employment did not exceed 3 months; the additional criterion in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.

ników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

- 2) za **bezrobotne** uznaje się osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1-2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości z badań prowadzonych przez przedsiębiorstwa i jednostki sfery budżetowej oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór lub stosunek służbowy);

- 2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfill three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a 2-week period following the reference week.

The unemployed also include persons who found and were waiting to begin it within a 3-month period and were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The **activity rate** is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** calculated as the share of unemployed (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sum of components in tables 1-2 can differ from the amount given in the item “total”.

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports from enterprises and budgetary sphere entities as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);

- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005-2009; patrz ust. 5 na str. 126,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące **pracujących według stanu** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII** w latach 2005-2009 wyznaczono na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005-2009; see item 5 on page 126,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,
 - c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker; **part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning **employment on a given day** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning **employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII** in 2005-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) w latach 2005-2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby;
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 25.

8. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego miejsca pracy pracownika i rodzaju działalności, natomiast w pozostałych tablicach — według siedziby przedsiębiorstwa (jednostki).

9. Prezentowane dane o pracujących, z wyjątkiem tabl. 3 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Dane o pracujących nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Informacje o **ruchu zatrudnionych** obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezo-

- 1) in 2005-2009 are not included the following employed persons:
 - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs;
 - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;
- 2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

Data regarding employed persons on private farms in agriculture since 2010 are not strictly comparable to those for previous year.

6. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) **the employment, on a given 31 XII**, of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) **the average paid employment** — full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. Data grouped according to sections were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.

8. In table 3 data are presented by actual workplace of employed person and type of activity, in other tables — by seat of enterprise (unit).

9. Presented data on employed persons, excluding table 3, do not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional local government, individual farmers, clergy and economic entities employing up to 9 persons.

Data on employed persons do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

10. Information regarding **labour turnover** concerns full-time paid employees as well as since

nowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

11. Wolne miejsca pracy to miejsca powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- 2) pracodawca czyni starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

12. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

2009 seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as – for record-keeping purposes – persons, who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacation and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during a survey year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

11. Vacancies job are created due to labour turnover or newly established fulfilling simultaneously three criteria:

- 1) they are actually free to take on the reporting day,
- 2) employer made attempts to find persons willing to take the job,
- 3) in case of finding adequate persons, the employer would be ready to employ them immediately.

12. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2017 poz. 1065, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonywującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. **Stopę bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę bezrobocia rejestrowanego podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Dane od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2017 poz. 1065, z późniejszymi zmianami).

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2017 item 1065, with later amendments), are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The **registered unemployment rate** is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

The registered unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated on the basis of the Agricultural Census 2010.

Data since 2010 are not strictly comparable to those for previous years.

3. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2017 item 1065, with later amendments).

Warunki pracy

1. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy (Z-KW).

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**.

3. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Work conditions

1. Information regarding **accidents at work** includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of whether incapacity for work was indicated. Information regarding accidents at work in budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical report on accidents at work (Z-KW).

Accidents at work on private farms in agriculture were compiled on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to the accidents for which one-off compensations were granted in a given year.

Each accident, regardless whether the victim was injured during a single or multiple casualty incident, is counted as one accident at work.

2. Data according to sections and divisions of the PKD 2007/NACE Rev. 2 were compiled using the **local kind-of-activity unit method**.

3. **Accident at work** is understood as a sudden event, leading to injury or death caused by external reason, which occurred in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the obligation arising from the employment relationship.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance against accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- during a business trip,
- during training within the scope of national self-defence,
- when performing tasks ordered by trade union organisations functioning at the employer's.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

4. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance in the course of:

- 1) practising sports during competitions and training by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work while serving the sentence of imprisonment or temporary detentions;
- 3) exercising a mandate by members of parliament or senate who receive salaries;
- 4) serving a mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) doing – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – training or internship connected with a scholarship received by school leavers;
- 6) performance of work by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;
- 7) performance or cooperation in performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;
- 8) performance of typical activities related to running, or cooperation in running, a non-agricultural economic activity;
- 9) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;
- 10) serving supplementary forms of military service;
- 11) education of students receiving scholarship at the National School of Public Administration.

4. Serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e.: loss of sight, hearing, speech, ability to procreate, other bodily harm or health-related problems disrupting primary bodily functions or resulting in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant incapacity for work in the occupation, or a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

5. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

6. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy od 2005 r. pogrupowano zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

7. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

8. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; przy czym:

1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób, zaliczanych do sekcji: „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” (bez: gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); „Górnictwo i wydobywanie”; „Przetwórstwo przemysłowe”; „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”; „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”; „Budownictwo” (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”; „Transport i gospodarka magazynowa”; „Informacja i komunikacja” (bez: działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania

5. Fatal accident at work is an accident which leads to the death of a victim at the site of the accident or within 6 months of the accident.

6. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact-mode of injury** (describing the type of contact of the victim with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material agents, organisation of work, incorrect employee's action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Since 2005, contact-modes of injury have been grouped according to the EUROSTAT recommendations.

7. Incidence ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. To calculate the ratio, the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

8. Information regarding persons working in hazardous conditions caused by factors harmful to health is compiled on the basis of reports, wherein:

1) data concern persons employed by entities with the number of employees more than 9 persons, included in the sections: "Agriculture, forestry and fishing" (excluding: private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); "Mining and quarrying"; "Manufacturing"; "Electricity, gas, steam and air conditioning supply"; "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities"; "Construction" (excluding development of building projects); "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles"; "Transportation and storage"; "Information and communication" (excluding: motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); "Professional, scientific and technical activities" (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); "Administrative and support service activities" (in the scope of rental and leasing activities; travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); "Education" (only tertiary education); "Human health and social

i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzątnięcia); „Edukacja” (w zakresie szkół wyższych); „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (w zakresie opieki zdrowotnej); „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

- 2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

9. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

10. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 22(93) podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 1367).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

work activities” (in the scope of human health activities); “Other service activities” (in the scope of repair of computers and personal and household goods);

- 2) data concern persons exposed to factors connected with the working environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimate, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;
- 3) the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed to calculate the ratio per 1000 paid employees.

9. Occupational risk assessment risk is a comprehensive estimation of the combination of probability of bodily injury or deterioration of health and their severity, occurring in an emergency situation. It is made in order to choose appropriate safety measures.

10. A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or the nature of performed work.

Occupational diseases in table 22(93) have been reported since 2009 pursuant to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (uniform text Journal of Laws 2013 item 1367).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed to calculate the ratio per 100 thous. paid employees.

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABLE 1 (72). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ**
 – na podstawie BAEL
 ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE
 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2016	2017				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages			kwartały quarters				
				I	II	III		IV
LUDNOŚĆ w tys.	1956	1710	1701	1703	1703	1699	1698	POPULATION in thous.
Mężczyźni	944	821	816	818	818	816	815	Men
Kobiety	1011	889	884	886	886	883	882	Women
Aktywni zawodowo	1093	941	934	926	941	943	927	Economically active persons
mężczyźni	599	523	522	523	526	526	513	men
kobiety	494	418	412	403	415	417	414	women
Pracujący	986	866	867	851	880	883	854	Employed persons
mężczyźni	538	480	483	477	487	495	471	men
kobiety	447	386	384	374	393	388	383	women
Bezrobotni ^a	108	75	67	75	61	60	73	Unemployed persons ^a
mężczyźni	61	44	39	46	38	31	42	men
kobiety	46	31	28	29	22	29	31	women
Bierni zawodowo	862	769	766	777	763	756	770	Economically inactive persons
Mężczyźni	345	298	294	294	292	290	302	Men
Kobiety	517	471	472	483	471	466	469	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	55,9	55,0	54,9	54,4	55,3	55,5	54,6	ACTIVITY RATE
.....								in %
mężczyźni	63,5	63,7	64,0	63,9	64,3	64,5	62,9	men
kobiety	48,9	47,0	46,6	45,5	46,8	47,2	46,9	women
Miasta	54,9	55,4	54,8	55,2	55,9	55,3	53,1	Urban areas
Wieś	56,8	54,7	55,0	53,7	54,6	55,6	55,9	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	50,4	50,6	51,0	50,0	51,7	52,0	50,3	EMPLOYMENT RATE
.....								in %
mężczyźni	57,0	58,5	59,2	58,3	59,5	60,7	57,8	men
kobiety	44,2	43,4	43,4	42,2	44,4	43,9	43,4	women
Miasta	48,3	50,4	51,0	50,5	52,8	51,5	48,8	Urban areas
Wieś	52,4	50,9	51,1	49,6	50,8	52,4	51,6	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	9,9	8,0	7,2	8,1	6,5	6,4	7,9	UNEMPLOYMENT RATE
.....								in %
mężczyźni	10,2	8,4	7,5	8,8	7,2	5,9	8,2	men
kobiety	9,3	7,4	6,8	7,2	5,3	7,0	7,5	women
Miasta	12,1	9,0	7,3	8,4	5,5	7,0	7,8	Urban areas
Wieś	7,8	7,3	7,3	7,8	7,3	5,8	8,0	Rural areas

a Osoby w wieku 15—74 lata.

a Persons aged 15—74.

TABL. 2 (73).

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2017 R. – na podstawie BAEL

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2017 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Popula- tion	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawo- dowo Econom- ically inactive persons	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej Activity rate	Wskaź- nik za- trudnie- nia Em- ploy- ment rate	Stopa bezro- bocia Unem- p- loy- ment rate
		ogółem total	pracują- cy em- ployed	bezrobot- ni ^a unem- ployed ^a				
		w tys. in thous.		w % in %				
OGÓŁEM TOTAL	1698	927	854	73	770	54,6	50,3	7,9
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyj- nym ^b of which of working age ^b	1197	893	821	72	304	74,6	68,6	8,1
15—24 lata	217	71	49	22	147	32,7	22,6	31,0
25—34	290	234	211	23	57	80,7	72,8	9,8
35—44	290	255	244	11	35	87,9	84,1	4,3
45—54	250	211	200	12	39	84,4	80,0	5,7
55 lat i więcej and more	650	157	151	6	493	24,2	23,2	3,8
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe Tertiary	352	271	255	15	81	77,0	72,4	5,5
Policealne i średnie zawodo- we Post-secondary and voca- tional secondary	432	281	262	19	151	65,0	60,6	6,8
Średnie ogólnokształcące General secondary	158	77	65	12	81	48,7	41,1	15,6
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	391	239	219	20	153	61,1	56,0	8,4
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego Lower secondary, primary, incomplete primary and without school education	365	60	52	8	305	16,4	14,2	13,3

a Osoby w wieku 15—74 lata. b Mężczyźni 18—64 lata, kobiety 18—59 lat.

a Persons aged 15—74. b Men aged 18—64, women aged 18—59.

Pracujący

Employment

TABL. 3 (74). **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017	
				ogółem total	z liczby ogółem kobiety of total numer women
OGÓŁEM	794127	817161	829185	842599	409514
TOTAL					
sektor publiczny	180572	165201	167629	167830	110062
public sector					
sektor prywatny	613555	651960	661556	674769	299452
private sector					
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	308062	308163	308129	308400	149964
Agriculture ^b , forestry and fishing					
Przemysł	103710	107469	109761	112925	33123
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe	85521	88282	90598	92965	30070
of which manufacturing					
Budownictwo	35656	33183	35243	37616	3691
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	95966	97874	99139	99705	52586
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa	31882	33910	35739	38314	7457
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	8092	8794	9063	9545	6192
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja	6043	7540	8355	9172	2973
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	13474	14070	13958	13354	9118
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	7270	7486	7596	7753	3566
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	14166	17482	18081	18636	9458
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	9286	11224	11302	11882	5057
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	33965	35345	35498	35833	21176
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja	66407	66980	67305	67557	51937
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	45036	48962	50500	51820	41057
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6313	6652	6789	6943	4344
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa	8799	12027	12727	13144	7815
Other service activities					

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 126.

a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 126.

TABL. 4 (75). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers	
OGÓŁEM	2010	345994	341768	3107
TOTAL	2015	344510	340781	2789
	2016	355662	352193	2626
	2017	359262	355974	2529
sektor publiczny	155197	155197		–
public sector				
sektor prywatny	204065	200777		2529
private sector				
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4220	3800		40
Agriculture, forestry and fishing				
Przemysł	102514	101784		707
Industry				
w tym przetwórstwo przemysłowe	76489	75783		683
of which manufacturing				
Budownictwo	16532	16212		320
Construction				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	45729	44844		740
Trade; repair of motor vehicles ^Δ				
Transport i gospodarka magazynowa	15241	14998		243
Transportation and storage				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3578	3479		99
Accommodation and catering ^Δ				
Informacja i komunikacja	2707	2683		24
Information and communication				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6540	6321		8
Financial and insurance activities				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5580	5513		67
Professional, scientific and technical activities				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	4821	4779		42
Administrative and support service activities				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	34973	34973		–
Public administration and defence; compulsory social security				
Edukacja	64849	64739		110
Education				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	41061	40957		104
Human health and social work activities				
Pozostała działalność usługowa	390	373		17
Other service activities				

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (76). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016	2017	
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób ^a of which entities em- ploying more than 9 persons ^a
OGÓŁEM TOTAL	398413	390441	398183	403908	338413
sektor publiczny public sector	163966	148956	149287	150153	150153
sektor prywatny private sector	234447	241485	248896	253755	188260
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	8776	8561	8766	8898	2816
Przemysł Industry	99472	97829	101614	103619	96399
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	73823	72426	76494	77999	71262
Budownictwo Construction	26435	22860	23817	24086	15860
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	65180	61079	61831	61702	42344
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	15424	18493	18676	20045	14104
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	5133	4913	5035	5211	2872
Informacja i komunikacja Information and communication	2812	3080	3208	3405	2500
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	10031	7798	7454	7173	6371
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	5722	5764	5762	5861	4488
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	9158	8662	8994	8959	5216
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	4655	5032	5638	5850	4568
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	33559	33716	33665	33567	33566
Edukacja Education	63212	62344	62215	63142	62566
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	39955	40135	40846	41720	39195
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	5334	5254	5464	5519	5294
Pozostała działalność usługowa Other service activities	3555	4922	5200	5151	278

a Bez zatrudnionych za granicą.

a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (77). **PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a**
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni Full-time employees		Niepełnozatrudnieni Part-time employees		
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	
OGÓŁEM	2010	316886	158586	24882	15401
TOTAL	2015	315340	162429	25441	16950
	2016	327040	167858	25153	16486
	2017	331071	169802	24903	16101
sektor publiczny		142648	96561	12549	8609
public sector					
sektor prywatny		188423	73241	12354	7492
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		2747	673	1053	825
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		98513	29137	3271	1355
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe		72935	25545	2848	1241
of which manufacturing					
Budownictwo		15416	1366	796	199
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		42172	24431	2672	1897
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		14489	2136	509	166
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		2642	1951	837	530
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja		2494	876	189	92
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		6146	4848	175	143
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4270	1747	530	353
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		5156	2836	357	208
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		4356	1846	423	278
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		33759	20077	1214	575
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		55348	43297	9391	6901
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		38586	31409	2371	1768
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		4700	3014	1003	734
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa		277	158	96	68
Other service activities					

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Excluding economic entities employing up to 9 person.

TABL. 7 (78). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podjemu- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	osoby, które poprzednio pracowały persons formerly employed	powracający z urlopów wychowawczych persons returning from child- care leaves		
OGÓŁEM	2010	50706	20093	9299	38444	1055	15,7
TOTAL	2015	53190	24759	7766	32663	509	16,9
	2016	59667	27909	10635	35106	387	18,7
	2017	66977	30974	10309	41952	785	20,6
sektor publiczny		16741	11508	2682	11198	228	11,8
public sector							
sektor prywatny		50236	19466	7627	30754	557	27,3
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ry- bactwo		430	120	85	229	#	17,1
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		20816	7050	3086	12186	279	21,6
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		17439	6678	2731	9863	271	24,5
Budownictwo		5780	264	538	3595	4	38,3
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		12618	7398	2629	7993	198	29,7
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa .. Transportation and storage		3731	427	398	2268	3	26,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		734	436	164	344	4	27,3
Accommodation and catering ^Δ							
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		682	528	97	469	25	10,0
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		501	185	54	362	4	11,6
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		947	516	162	634	6	18,9
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		3766	1675	267	2717	5	85,9
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona na- rodowa; obowiązkowe zabezpiecze- nia społeczne		3782	2171	714	2480	72	11,0
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja		7551	6045	542	5589	92	14,3
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna . Human health and social work activities		4629	3643	1307	2526	71	12,2
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją		532	343	136	303	11	11,2
Arts, entertainment and recreation							

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Data cover full-time paid employees as well as seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 8 (79). ZWOLNIENIA Z PRACY^a
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %	
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację retired or granted pension due to an inability to work or due to reha- bilitation	korzystają- cy z urlopów wychowawczych persons granted child-care		
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pracow- nika by em- ployee				
OGÓŁEM	2010	50410	20260	7971	2929	2671	1272	15,5
TOTAL	2015	50466	21401	6646	3996	4587	677	16,0
	2016	51087	23933	4214	4270	4583	835	15,9
	2017	59660	25650	5193	5470	6778	901	18,2
sektor publiczny		14668	8613	1783	493	3903	301	10,3
public sector								
sektor prywatny		44992	17037	3410	4977	2875	600	24,4
private sector								
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..		340	89	19	19	61	16	12,9
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		17451	5272	1011	2063	1798	188	18,1
Industry								
w tym przetwórstwo przemysłowe		14347	4904	803	1554	1197	177	20,3
of which manufacturing								
Budownictwo		5308	264	272	288	200	8	35,2
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		12241	7183	1030	1783	488	264	28,6
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa		3059	268	192	169	214	8	21,9
Transportation and storage								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		648	421	25	90	35	14	23,7
Accommodation and catering ^Δ								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa. Financial and insurance activities		1294	782	455	106	219	33	19,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		519	224	24	33	212	6	11,9
Real estate activities								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		816	393	41	106	125	10	16,2
Professional, scientific and technical activities								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		3763	1621	446	199	65	27	85,3
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		3635	2014	152	85	1094	89	10,5
Public administration and defence; com- pulsory social security								
Edukacja		5395	3443	1268	150	1062	89	10,2
Education								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		4260	3198	207	239	1066	118	11,0
Human health and social work activities								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		514	314	24	41	137	17	10,7
Arts, entertainment and recreation								

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Data cover full-time paid employees as well as seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 9 (80). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a**
 THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół of total number — school leavers			
			wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodowych post-secondary and secondary vocational	liceów ogólnokształcących general secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational
OGÓŁEM	2010 6545	2953	2941	1503	860	1241
TOTAL	2015 5688	2833	2660	1306	752	970
.....	2016 5394	2472	2612	1312	553	917
.....	2017 5627	2656	2661	1354	683	929
sektor publiczny	1847	1250	1414	237	102	94
public sector						
sektor prywatny	3780	1406	1247	1117	581	835
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	71	26	49	14	2	6
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł	2019	561	542	663	317	497
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe	1753	518	468	562	283	440
of which manufacturing						
Budownictwo	268	34	75	81	25	87
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	972	461	278	277	204	213
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa	100	37	40	25	10	25
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	57	38	13	28	6	10
Accommodation and catering ^Δ						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	84	66	69	5	10	–
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	26	12	10	7	#	#
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..	112	70	76	26	6	4
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	60	20	9	20	11	20
Administrative and support service activities						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne	518	339	419	44	34	21
Public administration and defence; compulsory social security						
Edukacja	355	286	311	21	15	8
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	852	643	673	126	21	32
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekrea- cją	91	55	61	12	#	#
Arts, entertainment and recreation						

a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 (81). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE W 2017 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED IN 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a newly created ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which newly created jobs	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
	w tys.		in thous.				
OGÓŁEM	3,1	0,6	1,4	24,6	10,8	10,9	4,8
TOTAL							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1	0,1	0,0
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł	0,4	0,0	0,3	5,4	2,5	1,5	0,6
Industry							
w tym przetwórstwo przemy- słowe	0,4	0,0	0,3	5,0	2,2	1,3	0,5
of which manufacturing							
Budownictwo	1,3	0,3	0,1	4,2	1,0	1,9	0,7
Construction							
Handel; naprawa pojazdów sa- mochodowych ^Δ	0,2	0,0	0,2	4,3	1,8	2,7	1,0
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazy- nowa	0,4	0,1	0,1	2,1	0,5	1,0	0,2
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ .. Accommodation and catering ^Δ	0,1	–	0,0	0,8	0,1	0,3	0,0
Information and communication	0,0	0,0	0,0	0,4	0,2	0,1	0,0
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ .. Real estate activities	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,2	0,1

a W ciągu roku.

a During the year.

TABL. 10 (81). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE
 W 2017 R. (dok.)**
 JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED IN 2017 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a newly created ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
	w tys. in thous.						
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna	0,1	0,0	0,0	0,7	0,2	0,5	0,1
Professional, scientific and tech- nical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	0,0	0,0	0,0	1,1	0,5	0,7	0,4
Administrative and support ser- vice activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne	0,1	0,0	0,1	1,0	1,0	0,4	0,4
Public administration and de- fence; compulsory social secu- rity							
Edukacja	01	0,0	0,1	2,8	2,2	0,8	0,7
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	0,3	0,0	0,3	0,6	0,4	0,3	0,2
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0,0	-	0,0	0,3	0,1	0,1	0,1
Arts, entertainment and recrea- tion							
Pozostała działalność usługowa Other service activities	-	-	-	0,3	0,0	0,2	0,0

a W ciągu roku.

a During the year.

Bezrobocie

Unemployment

TABL. 11 (82). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE
AS WELL AS JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	119709	107895	95596	81221	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	59385	52567	47184	41455	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	37500	26485	21745	17372	previously not employed
absolwenci ^a	8872	6141	4778	3716	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	29844	32493	29313	25016	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	3966	4023	3393	2530	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	61852	65635	58418	48214	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku ...	12669	9130	8012	7572	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	17340	16413	15377	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	4149	4795	4363	3651	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^c w %	13,1	11,7	10,3	8,8	Registered unemployment rate ^c in %
Oferty pracy	722	1525	1764	1896	Job offers

a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy. c Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 129.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. c See general notes, item 2 on page 129.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 12 (83). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
 NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
 FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	169386	138425	131264	124269	Newly registered unemployed persons
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	79958	64755	61099	58605	Women
Dotychczas niepracujący	59160	33633	28073	24535	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	4761	4882	4372	3587	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	166914	147399	143563	138644	Persons removed from unemployment rolls
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	78032	68504	66482	64334	Women
Z tytułu podjęcia pracy	57625	68653	68366	63310	Received jobs

a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 13 (84). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**
 Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL,
 DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010		2015		2016		2017	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	119709	59385	107895	52567	95596	47184	81221	41455
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej and less	29530	15028	19179	9371	15337	7726	11874	6289
25—34	39416	21574	34280	19199	29935	17292	25541	15493
35—44	20261	10423	22066	11333	20241	10636	18310	10014
45—54	20536	9551	17164	7907	15252	6940	13437	6316
55 lat i więcej and more	9966	2809	15206	4757	14831	4590	12059	3343

TABL. 13 (84). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
 REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL,
 DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010		2015		2016		2017	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	16698	11008	16644	11108	14685	9860	12905	8808
Policealne oraz średnie za- wodowe Post-secondary as well as vocational secondary	29441	15854	26315	14093	23375	12610	19990	11192
Średnie ogólnokształcące ... General secondary	15117	9387	12596	7653	11166	7040	9792	6216
Zasadnicze (zawodowe) Basic vocational	29821	11988	26712	10173	23161	8933	19118	7636
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary, primary and incomplete primary	28632	11148	25628	9540	23209	8741	19416	7603
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT ^{ab}								
3 miesiące i mniej months and less	41599	18610	29943	12733	25963	10878	23412	10270
3— 6 3—6 months	20389	10677	15333	7800	12524	6280	11142	5782
6—12 6—12 months	19146	9502	15552	7339	13752	6870	10927	5493
12—24 12—24 months	19796	10049	16386	8194	15415	8067	12056	6652
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	18779	10547	30681	16501	27942	15089	23684	13255
WEDŁUG STAŻU PRACY^b BY WORK SENIORITY ^b								
Bez stażu pracy No work seniority	37 500	20760	26485	14516	21745	12136	17372	10097
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej and less	21607	11742	23810	12810	22365	12244	19823	11211
1— 5 1—5 years	23449	10646	22234	10284	20127	9667	17858	9062
5—10 5—10 years	12262	5715	12576	5761	11295	5230	9878	4705
10—20 10—20 years	13749	6411	12433	5491	11157	4854	9400	4098
20—30 20—30 years	8578	3307	7806	2938	6731	2464	5262	1868
powyżej 30 lat more than 30 years	2564	804	2551	767	2176	589	1628	414

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2017 r. wśród bezrobotnych było 18783 osoby (w tym 6444 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a From the date of registering in a labour office. b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2017 among the unemployed were 18783 persons (of which 6444 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 14 (85). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU^a**
 REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	1901	2140	2385	2685	Undertaking employment in intervention works
w tym kobiety	1057	1173	1265	1345	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	3445	1353	1564	1727	Undertaking employment in public works
w tym kobiety	1099	503	621	653	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	35819	18857	19201	20060	Started training or internship with the employer
w tym kobiety	21966	10943	11208	11871	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	1839	1423	1460	1216	Started a social useful works
w tym kobiety	1074	876	897	709	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	55016	56241	65495	69209	Number of submitted job offers

a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 15 (86). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
 EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	514,5	354,3	399,7	427,4	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Zasilki dla bezrobotnych	122,6	104,8	93,3	86,6	20,3	Unemployment benefits
Szkolenia	16,9	8,6	8,9	11,4	2,7	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	138,1	75,9	81,7	76,8	18,0	Means for starting of economic activity and equipping of workseat
Roboty publiczne	25,0	9,9	12,6	16,7	3,9	Public works
Prace interwencyjne	9,4	10,9	11,9	14,2	3,3	Intervention works
Stypendia za okres stażu	153,6	101,2	101,0	100,3	23,5	Scholarships for intership period

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 129.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a See general notes, item 3 on page 129.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 16 (87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – niezdolni do pracy ^b Of total number – persons incapable for work ^b			SPECIFICATION
		śmier- telnych fatal	cięż- kich serious	innych other	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM2010	3772	10	21	3741	33	1066	2459	TOTAL
.....2015	3447	17	16	3414	38	1137	2140	
.....2016	3661	10	11	3640	66	1208	2335	
..... 2017	3621	14	21	3586	46	1129	2333	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	49	2	–	47	–	15	32	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1243	6	13	1224	11	349	868	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	920	4	12	904	10	283	614	of which manufacturing
Budownictwo	216	–	3	213	–	41	175	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	481	2	2	477	5	185	279	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazyno- wa	192	3	2	187	1	49	135	Transportation and stor- age
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	35	–	–	35	2	17	16	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	6	–	–	6	–	2	3	Information and commu- nication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	41	–	–	41	–	16	22	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	54	–	–	54	–	16	34	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	27	–	–	27	–	11	16	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	71	–	–	71	2	24	44	Administrative and sup- port service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	271	–	–	271	6	86	167	Public administration and defence; compul- sory social security
Edukacja	270	–	–	270	9	90	150	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	615	–	1	614	8	209	364	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	41	1	–	40	2	15	23	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	9	–	–	9	–	4	5	Other service activities

a Zgłoszone w danym roku. b Z wyłączeniem wypadków śmiertelnych.

a Registered in a given year. b Excluding fatal accidents.

TABL. 16 (87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – niezdolni do pracy ^b Of total number – persons incapable for work ^b			SPECIFICATION	
		śmier- telnych fatal	cięż- kich serious	innych other	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more		
NA 1000 PRACUJĄCYCH ^c (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS ^c (incidence rate)									
OGÓŁEM	2010	7,88	0,02	0,04	7,82	0,07	2,23	5,14	TOTAL
	2015	6,75	0,03	0,03	6,69	0,07	2,23	4,19	
	2016	7,03	0,02	0,02	6,99	0,13	2,32	4,49	
	2017	6,79	0,03	0,04	6,72	0,09	2,12	4,38	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		8,65	0,35	–	8,30	–	2,65	5,65	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		11,16	0,05	0,12	10,99	0,10	3,13	7,80	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe .		10,02	0,04	0,13	9,85	0,11	3,08	6,69	of which manufacturing
Budownictwo		5,93	–	0,08	5,85	–	1,13	4,80	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		4,84	0,02	0,02	4,80	0,05	1,86	2,81	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazyno- wa		5,19	0,08	0,05	5,06	0,03	1,32	3,65	Transportation and stor- age
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		3,76	–	–	3,76	0,21	1,83	1,72	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		0,68	–	–	0,68	–	0,23	0,34	Information and commu- nication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		3,00	–	–	3,00	–	1,17	1,61	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		7,04	–	–	7,04	–	2,08	4,43	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1,47	–	–	1,47	–	0,60	0,87	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		6,12	–	–	6,12	0,17	2,07	3,80	Administrative and sup- port service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		7,60	–	–	7,60	0,17	2,41	4,68	Public administration and defence; compul- sory social security
Edukacja		4,00	–	–	4,00	0,13	1,33	2,22	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		12,02	–	0,02	12,00	0,16	4,09	7,11	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		5,97	0,15	–	5,82	0,29	2,18	3,35	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa		0,70	–	–	0,70	–	0,31	0,39	Other service activities

a Zgłoszone w danym roku. b Z wyłączeniem wypadków śmiertelnych. c W liczbie pracujących nie uwzględniono pracowników cywilnych jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

a Registered in a given year. b Excluding fatal accidents. c The number of employed persons does not include the civilian employees of the budgetary units conducting activity within the national defence and public safety.

TABL. 17 (88). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- port and storage	opieka zdrowotna i pomoc spo- leczna health and social work
			razem total	w tym przetwó- rstwo przemys- łowe of which manufac- turing				
OGÓŁEM2010	3772	73	1251	1057	340	577	138	570
TOTAL2015	3447	48	1076	819	197	499	220	640
.....2016	3661	49	1088	827	228	519	209	633
2017	3621	49	1243	920	216	481	192	615
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi Contact with electrical voltage tem- perature, hazardous substances and chemicals	104	1	52	43	2	12	2	10
Zderzenie z lub uderzenie w: Horizontal or vertical impact with or against:								
nieruchomy obiekt a stationary object	1287	19	319	235	76	120	76	289
obiekt w ruchu object in motion	716	8	308	215	55	133	46	45
w tym przez: of which by:								
spadający obiekt falling object	281	4	130	75	31	56	11	15
poruszający się lub transpor- towany obiekt moving or transported object	167	2	64	50	14	38	9	13
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym Contact with sharp, coarse and rough object	593	4	256	214	37	111	13	89
w tym kontakt z przedmiotem ostrym of which contact with sharp ma- terial agent	357	2	151	134	19	81	3	63
Uwięzienie, zmiażdżenie Pretension, crush, etc.	227	3	131	101	20	22	7	14
Obciążenie fizyczne lub psychiczne. Physical or mental stress	560	5	161	101	22	80	35	112
w tym obciążenie układu mię- śniowo-szkieletowego of which physical stress on the muscular-skeletal system	496	3	142	87	21	74	33	104
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia Bite, kick, etc. (human or animal)	118	9	9	4	2	2	13	55
Pozostałe Others	16	-	7	7	2	1	-	1

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 17 (88). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struction	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- port and storage	opieka zdrowotna i pomoc spo- leczna health and social work
			razem total	w tym przetwó- rstwo przemys- łowe of which manufac- turing				
OGÓŁEM 2010	6940	124	2534	2158	736	1039	248	907
TOTAL 2015	6526	82	2358	1799	455	1067	410	902
..... 2016	6823	88	2297	1791	476	1110	418	928
2017	6791	80	2626	1974	458	974	419	879
Niewłaściwy stan czynnika materialnego Inappropriate condition of material objects/agents	711	7	283	237	54	48	79	103
Niewłaściwa organizacja: Inappropriate organisation of:								
pracy work station	276	2	141	108	36	41	8	16
stanowiska pracy work post	400	4	186	137	33	52	22	50
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym Absence or inappropriate use of material objects/agents	468	3	251	181	41	73	16	34
Nieuzywanie sprzętu ochronnego ... Not using protective equipment	87	2	38	25	7	27	2	6
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika Inappropriate wilful employee's action	421	11	214	149	36	81	17	27
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b Wrong mental and physical state of an employee ^b	121	-	39	29	10	19	8	22
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika Incorrect employee's action	4120	47	1401	1054	235	608	256	602
Inne Other	187	4	73	54	6	25	11	19

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, e.g.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (89). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2247	2084	2004	1957	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	16	12	11	6	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	1173	1018	1002	1045	persons falling
uderzenie lub przygnięcie przez spadające przedmioty	166	158	146	145	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwylenie przez środki transportu w ruchu	50	24	28	33	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń ...	294	278	238	222	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygnięcie, pogryzienie przez zwierzęta	241	177	180	130	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie:					influence of:
skrajnych temperatur	10	6	7	8	extreme temperatures
materiałów szkodliwych	1	4	–	–	hazardous materials
inne wydarzenia	312	419	403	374	other events

a Z tytułu których przyznano jednorazowe odszkodowania.

Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a For which one-off compensations were granted.

S o u r c e: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 (90). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard						
			związane connected with			czynnikami mecha- nicznymi związa- nymi z maszynami szczególnie niebez- piecznymi			
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous work		connected with mechanical factors related to particular- ly dangerous ma- chinery		
			ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of the surveyed population									
OGÓŁEM	2010	94,2	68,8	70,3	48,0	13,7	12,3	10,2	8,5
TOTAL	2015	92,1	71,0	66,6	48,7	15,3	14,2	10,2	8,0
	2016	90,4	69,1	66,6	48,7	13,2	11,8	10,6	8,6
	2017	84,7	65,1	61,7	47,6	13,2	9,4	9,8	8,1
sektor publiczny		47,4	35,4	18,2	17,1	24,8	14,0	4,4	4,3
public sector									
sektor prywatny		99,2	76,6	78,6	59,5	8,6	7,6	11,9	9,6
private sector									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		83,1	62,0	44,7	44,7	8,7	8,7	29,8	8,7
Agriculture, forestry and fishing									
Przemysł		152,9	114,0	115,1	86,2	20,9	13,0	16,9	14,8
Industry									
w tym przetwórstwo przemysłowe .. of which manufacturing		126,0	96,6	84,5	67,0	22,4	12,9	19,1	16,7
Budownictwo		84,0	75,8	67,9	63,2	9,6	7,9	6,4	4,7
Construction									
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		10,1	4,9	6,7	2,3	0,5	0,4	2,9	2,2
Trade; repair of motor vehicles ^Δ									
Transport i gospodarka magazyno- wa		59,4	59,1	14,7	14,4	36,5	36,5	8,2	8,2
Transportation and storage									
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		2,8	0,6	1,7	0,6	-	-	1,1	-
Professional, scientific and technical activities									
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		467,1	411,5	414,0	411,5	2,6	-	50,5	-
Administrative and support service activities									
Edukacja		1,4	1,4	-	-	0,8	0,8	0,6	0,6
Education									
Opieka zdrowotna i pomoc społecz- na		4,9	3,7	3,9	3,4	0,9	0,2	0,1	0,1
Human health and social work activ- ities									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given workstation; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 20 (91). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a WEDŁUG GRUP CZYNNIKÓW ZAGROŻEN**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYEES WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a BY GROUPS OF HAZARDOUS FACTORS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017		SPECIFICATION
	w osobach in persons				w odsetkach in per cent	
OGÓŁEM	18700	18202	18509	17858	100,0	TOTAL
zagrożenia związane:						hazard connected
Ze środowiskiem pracy	13960	13166	13639	13013	72,9	With work environment
działanie:						influence of:
jednej grupy czynników	9526	9633	9976	10037	56,2	one group of factors
dwóch i więcej grup czynników	4434	3533	3663	2976	16,7	two or more groups of factors
Z uciążliwością pracy	2710	3027	2698	2773	15,5	With strenuous work
działanie:						influence of:
jednej grupy czynników	2433	2809	2407	1973	11,0	one group of factors
dwóch i więcej grup czynników	277	218	291	800	4,5	two or more groups of factors
Z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi	2030	2009	2172	2072	11,6	With connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery
działanie:						influence of:
jednej grupy czynników	1691	1590	1759	1708	9,6	one group of factors
dwóch i więcej grup czynników	339	419	413	364	2,0	two or more groups of factors

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given workstation; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 21 (92). **ZATRUDNIENI^a NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^b W 2017 R.**
PERSONS^a WORKING AT WORKSTATIONS ASSESSED FOR OCCUPATIONAL RISK^b IN 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowa- dzenie oceny ryzy- ka zawodowe- go Assessment of occupa- tional risk	Wyeliminowa- nie lub ograni- czenie ryzyka zawodowe- go Elimination or limitation of occupa- tional risk	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego Measures taken to eliminate or reduce the occupational risk		
			techniczne technical	organiza- cyjne organisa- tional	ochrony indywidu- alnej personal protection
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of the surveyed population					
OGÓŁEM	257	137	39	34	107
TOTAL					
sektor publiczny	244	135	49	35	90
public sector					
sektor prywatny	261	137	35	34	114
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	319	297	60	49	283
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł	261	143	41	30	120
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe	243	129	42	31	110
of which manufacturing					
Budownictwo	296	199	39	58	171
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	201	77	20	32	59
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa	306	191	50	61	113
Transportation and storage					
Informacja i komunikacja	168	76	–	76	17
Information and communication					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	73	31	18	8	21
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	632	451	2	15	440
Administrative and support service activities					
Edukacja	127	33	24	24	16
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	302	149	55	28	105
Human health and social work activities					

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 132. b Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 133.

a Data concern entities employing more than 9 persons and refer to selected kinds of activity; see general notes, item 8 on page 132. b See general notes, item 9 on page 133.

TABL. 22 (93). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

CHOROBY	Liczba przypadków Number of cases		DISEASES	
	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	na 100 tys. zatrudnio- nych per 100 thous. paid employees		
OGÓŁEM	2010	118	29,7	TOTAL
	2015	125	30,7	
	2016	89	21,6	
	2017	97	22,9	
Pylice płuc		9	2,1	Pneumoconioses
Astma oskrzelowa		3	0,7	Bronchial asthma
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodo- wane nadmiernym wysiłkiem głosowym		19	4,5	Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort
Choroby skóry		2	0,5	Skin diseases
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy		2	0,5	Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykony- wania pracy		8	1,9	Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is per- formed
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślima- kowego spowodowany hałasem		2	0,5	Bilateral permanent noise-induced hear- ing loss of cochlear type
Zespół wibracyjny		3	0,7	Vibration sendrome
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		45	10,6	Infectious and parasitic diseases or their sequels
Pozostałe choroby zawodowe		4	0,9	Other occupational diseases

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 23 (94). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne Preventive food	Napoje Drinks	Inne środki odżywcze Other nutrition	Dodatki pieniężne Allowances	Skrócony czas pracy Short time work	Dodatkowe urlopy Extra leaves	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze Entitlements arising from work in particular conditions ^b
OGÓŁEM	2010	25669	25224	3564	19460	2742	436	242
TOTAL	2015	20533	27675	2424	10391	1618	190	615
	2016	20380	24040	3183	10787	1534	177	515
	2017	21754	23112	2372	9786	1519	212	536
sektor publiczny		5492	9464	661	2680	36	168	198
public sector								
sektor prywatny		16262	13648	1711	7106	1483	44	338
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		824	548	38	9	2	–	–
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		15462	14476	1700	6578	1474	34	379
Industry								
w tym przetwórstwo przemysłowe		7145	8784	712	2881	127	11	69
of which manufacturing								
Budownictwo		2773	1259	150	689	4	2	3
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		617	964	28	339	10	10	–
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa		1250	812	359	1542	15	131	105
Transportation and storage								
Informacja i komunikacja		–	27	–	–	–	–	–
Information and communication								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		119	462	97	77	–	–	–
Professional, scientific and technical activities								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		461	2	–	2	–	–	–
Administrative and support service activities								
Edukacja		45	11	–	438	–	–	–
Education								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		203	4551	–	112	14	35	49
Human health and social work activities								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str.132.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and refer to selected kinds of activity; see general notes, item 8 on page 132.

TABL. 24 (95). **ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH^a**
BENEFITS FOR ACCIDENTS AT WORK AND OCCUPATIONAL DISEASES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit		
	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which due to accidents at work	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which due to accidents at work	
OGÓŁEM	2010	1504	1471	3472	3375
TOTAL	2015	1333	1307	4281	4101
	2016	1407	1388	4179	4076
	2017	1177	1166	4309	4253
sektor publiczny		412	407	4374	4308
public sector					
sektor prywatny		765	759	4274	4223
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		25	22	11184	11568
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		601	597	4283	4258
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe		402	399	3834	3812
of which manufacturing					
Budownictwo		98	96	5033	4804
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		99	99	3715	3715
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		43	43	4158	4158
Transportation and storage					
Informacja i komunikacja		1	1	1600	1600
Information and communication					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		9	9	2644	2644
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		–	–	–	–
Administrative and support service activities					
Edukacja		25	25	3488	3488
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		276	274	3861	3804
Human health and social work activities					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities.